

**Світлій пам'яті доктора біологічних наук,
професора Асі Сергіївни Бухало**

з повагою та вдячністю присвячується...

**КОЛЕКЦІЯ КУЛЬТУР
ШАПИНКОВИХ ГРИБІВ (ІВК)
ЯК ОБ'ЄКТ НАЦІОНАЛЬНОГО
НАДБАННЯ УКРАЇНИ**

М.Л. ЛОМБЕРГ, О.Б. МИХАЙЛОВА, Н.А. БІСЬКО

В останні роки значну увагу в світі приділяють проблемі збереження мікобіоти шапинкових грибів поза їх природними місцезростаннями *ex situ*.

Визначальну роль у такому підході відіграють колекції культур, де зберігається генофонд макроміцетів у чистій культурі.

Найбільші світові колекції грибів знаходяться в **США** – **ARS** колекція культур (**NRRL**) і Американська колекція типових культур (**ATCC**) та **Нідерландах** – центральне бюро плісневих культур (**CBS**) > 10 000 штамів грибів з різних таксонів та екологічних груп.

Колекція культур Інституту мікробіології Чеської АН (**CCBAS** – 292 види макроміцетів);

Всеросійська колекція мікроорганізмів (**VKM** – 164 види макроміцетів);

Колекція макроміцетів Ботанічного Інституту ім. В.Л. Комарова РАН – **LE VIN** (633 види шапинкових грибів)

Колекція культур шапинкових грибів Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (ІВК), була заснована у 1966 р. як спеціалізована колекція вищих базидієвих грибів для проведення досліджень по глибинному культивуванню їстівних макроміцетів. Вона є унікальною, спеціалізованою за складом представлених в ній грибних організмів, виділених з природних екосистем.

На відміну від інших колекцій макроміцетів у Колекції ІВК зберігається велика кількість штамів широко культивованих у світі видів їстівних грибів, таких, як *Agaricus bisporus*, *Flammulina velutipes*, *Lentinus edodes*, *Pleurotus ostreatus* та інших.

На сьогоднішній день Колекція ІВК є найбільшою офіційною спеціалізованою колекцією культур макроміцетів в Україні і однією з найбільших за кількістю видів та штамів в Європі. Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2001 р. № 1709 Колекцію культур шапинкових грибів Інституту ботаніки було внесено до реєстру наукових об'єктів, що становлять Національне надбання України.

- В Колекції підтримується понад 1100 штамів 191 виду 89 родів грибів відділів *Basidiomycota* та *Ascomycota*, в тому числі 112 видів грибів з відомими лікувальними властивостями.
- Зберігаються культури їстівних макроміцетів, продуцентів біологічно-активних речовин, в тому числі фармакологічних.
- В Колекції депоновані 70 штамів, що становлять предмет винаходу, як продуценти біологічно активних речовин, біомаси та плодових тіл.
- Зберігається генофонд рідкісних, в тому числі занесених до Червоної книги України, а також деяких зникаючих видів грибів.

Gyromitra slonevskii Heluta

Morchella steppicola Zerova

Morchella crassipes Schwein. & Cooke

Fomitopsis officinalis
(Vill.) Bondartsev & Singer

Sparassis crispa (Wulfen) Fr.

Agaricus romagnesii Wasser

Hericium coralloides (Scop.) Pers.

Grifola frondosa (Dicks.) Gray

Єдиний представник
царства грибів,
внесений до Червоного
списку Міжнародного
союзу охорони природи

Pleurotus nebrodensis
(Inzenga) Quéf.

У зв'язку з актуальністю збереження біорізноманіття грибів подальша робота колекції вбачається в розширенні таксономічного та екологічного різноманіття макроміцетів з акцентом на рідкісні види й ті, що перебувають під загрозою зникнення, а також види з корисними ресурсними властивостями – їстівні, лікарські, продуценти біологічно активних речовин.

Дослідження особливостей виділення шапинкових грибів у чисту культуру і розробки методів їх зберігання були розпочаті д.б.н., професором А.С. Бухало (1932-2014).

Ася Сергіївна Бухало впродовж 48 років була незмінним куратором Колекції (1966-2014). Вона визначила стратегію формування колекційного фонду та запропонувала основні принципи виділення та збереження культур базидієвих та сумчастих грибів в умовах колекції.

Велика увага приділяється створенню видового та штамового різноманіття переважно їстівних та лікарських макроміцетів.

фотографии для
выпускного альбома

из личного дела
аспирантки

студенты-микологи
на практике в
Грузии

счастливые выпускники,
карьеристы и жизни растений

Институт ботаники 1957-1963 гг.

На первой экскурсии в Староселье 1957г с С.Ф. Морозковским, Ю.Г. Рагузиным, М.Ф. Савицкой, П.Ф. Саколовой

пробужду зарядку в гербарном зале

комсомольское собрание

1965
Заче-
тний

Наша М. Я. Зерова

Директор Ин-та
акад. Д. К. Зеров

Асперантка
за микроскопом
1960г.

Позти забытые лица: Нина Куркина

Все в сборе

Экспедиция 1957г. в Карпаты
с Е.Н. Кондратьюком и М.М. Смицкой

Говерла покорена!

отсюда перед вершиной

На карпатській полонині

Гуцулотка

Експедиція
1962г.
Всьогом с
В.И.Борезової

ЭТОТ ЭКСПЕДИЦИОННЫЙ БУЕТ...

На озере
Симбир

в Горах. 1957г

В тувульских нарядах с М.Ф. Слициной и Е.Н. Кондратьевым

В гости у Петра Пафернака

В цветущих
азалиях

На верном
пути

Институт микробиологии и вирусологии 1963-1976 г.

Выезд на Большой Житомирской

Ждем автобус

Встречам 1975 год

Выпуск стенгазеты —
исключительно творчес-
кое и весёлое занятие!

Незабываемые Н.И. Пидоплицко и Ю.И. Гюльай

Участвовать в работе жюри — приятно! 1974г

8.03.64г. ЦддТ сор в новатше...

1975г. С. Вонай Москорец

Фото для стентазеты к 8 марта

Застолье...

нам хорошо

на 70-летию В.И. Галай

Снова в Институте ботаники 1976-?

(на новом вышке спиралки)

Изучаем застеромы цветы

1977г. Экспедиция в Крым
с В.А.Техотой в беседке ветров
← с водителем Валерием
Александровичем в Горном
заповеднике

Работаем с Машией?

1977.
105 Кривой

Коховка

Черный лес. Кировоградская обл. 1977г.

1977г. На Крымской земле

Собираем грибы для выставки. 1979г.
Катюшанка

Веселое время субботников

ІМЕНІ ВИДАТНИХ УЧЕНИХ

Кожний з учених, чіми іменами названі премії Академії наук УРСР, написав яскраві рядки в історії не тільки вітчизняної, а й світової науки. Кожен з них заснував велику наукову школу, виховав цілу плеяду талановитих учених, які продовжують справу його життя.

У ці дні стали відомі нові лауреати щорічних премій республіканської академії. За давньою доброю традицією почесні відзнаки лауреатам вручаються на сесії Загальних зборів Академії наук УРСР. Про те, хто удостоївся нині такої честі, на прохання кореспондента газети «Радянська Україна» розповідає віце-президент АН УРСР академік АН УРСР Ф. С. БАБИЧЕВ.

Промислове культивування їстівних грибів — шіа важливий і цікавий темі присвятили свої пошуки науковці Інституту ботаніки АН УРСР І. О. Дудка, С. П. Ваасер і А. С. Бухало, яким присуджено премію імені М. Г. Холодного. Результати їх досліджень успішно використовуються в господарствах, які займаються вирощуванням їстівних грибів.

ПРАВДА УКРАЇНИ | 1 апреля 1982 г.

Доктор біологічних наук І. А. Дудка, кандидат біологічних наук С. П. Ваасер і А. С. Бухало удостоєні премії імені М. Г. Холодного за цикл досліджень, посвячених промислового культивуванню їстівних грибів. Результати досліджень в останні роки успішно перевірені в ряді господарств.

МНОГО МИКОЛОГОВ - ХОРОШИХ И РАЗНЫХ! 19.05.83г. День Белого
в КГУ

БУДАПЕШТ, 1978г.
Европейский
Микологический
Конгресс.
В составе делегации
СССР

М. Мозер

Х. Крайзер

В зале заседаний
великие
участники
Конгресса

1974г. лингвистическая конференция в Эстонии.

1978 г. На юбилее Ю.М. Гюллай

1979 г. Май. Конференция по спортивной в Киеве

1977 г. Рассказываем о польске в Чехословакию

В Софийской Архиве

с Г. Успенской
и М. Ахундовым

1970г. Баку
На Закавказской
конференции
по физическим
расетям.

Работе совещания. 1978г.

1980г.

„В краях далёких Приморья и Сибири
Два летних месяца микологи бродили...“
(Ч. Вудко, 1980г.)

Талочное озеро

Май 880070

Токие там гриба!

В сказки верить совсем не нужно,
Если ешь среди гор Алтай
Алтынколь — прозрачное чудо
И легенда его золотая (Ч. Вудко 80г)

Любимца клещей

Охотимся кафер

Куплен в Киеве билет обратный.
Улетаем в дальнюю даль,
покидаем кордон благодати и
огчего же на сердце моем?

Оттого, что Японское море
и зелёные сапки во мгле
нам увидеть придется,
вскоре
Разве только в счастливейшей
(И. Вулька, 1980г) с кем!

Когда сапожки и шапки
не летают...

Во Владивостоке в гостях у
Л. Касиловой и Азбукиной

Снова в Киеве (и в
Японском море!)
09.80г.

ДОКЛАДЧИК

1985г. Тернштов
Проводиме
Всесоюзное
Совещание по
Промышлен-
ности култы-
верованямо
Старобнаех
Грибов.

На банкофе на камене сухого сакожа

микологическое застолье

просто позирцем

Все молодые и веселые!

С др-ом М. Станеком (ЧССР)

Микробиологическая экспедиция
1986

Каменные могилы

Отважная Марга Семердженева в мае 1986г. в Киеве и Ленинграде

1987г. Микологический симпозиум
в Праге

Г.Таминц, 1989г.

Европейский
микологический
конгресс

На конференции
в г. Пермь
1988г.

ЛАУРЕАТСЬКОГО ПОЛКУ ПРИБУЛО

ВИПІСКА З ПОСТАНОВИ РАДИ МІНІСТРІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

від 17 грудня 1990 року

«ПРО ПРИСУДЖЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ПРЕМІЙ УКРАЇНСЬКОЇ РСР
В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ 1990 РОКУ»

Розглянувши подання Комітету по Державних преміях Української РСР в галузі науки і техніки при Раді Міністрів УРСР, Рада Міністрів Української РСР ПОСТАНОВЛЯЄ присудити Державні премії Української РСР 1990 року:

п. 4. ДУДЦІ Ірині Олександрівні, докторові біологічних наук, завідувачій відділом, БУХАЛО Асі Сергіївні, докторові біологічних наук, провідному науковому співробітникові, СОЛОМКО Ельвірі Федорівні, кандидатові біологічних наук, старшому науковому співробітникові, працівникам Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного Академії наук УРСР, КРАСНОБРИЖОМУ Миколі Яковичу, кандидатові хімічних наук, заступникові начальника центральної лабораторії Українського виробничого біохімічного об'єднання, СОЛОМКО Галіні Іванівні, кандидатові медичних наук, завідувачій лабораторією, ЯЦКІВСЬКІЯ Наталії Яківні, кандидатові технічних наук, старшому науковому співробітникові, працівникам Науково-дослідного інституту гігієни харчування, ОСОВИКУ Анатолію Миколайовичу, кандидатові технічних наук, завідувачу сектором, РЕМЕЗУ Євгену Онупрійовичу, науковому співробітникові, працівникам Всесоюзного науково-дослідного інституту нових видів харчових продуктів і добавок, — за цикл робіт «Створення наукових основ глибинного культивування їстівних базидіальних грибів і розробка способу одержання цінного харчового продукту».

В ЛАБОРАТОРИЯХ УЧЕНЫХ

● Большому исследованию ведет доктор биологических наук И. Дудка (в центре) в лаборатории микологии Института ботаники имени Н. Г. Холодного АН УССР.

АВА СКОРПИОНА —!
ТВОРЧЕСКИЙ ВЗРБИВ.

Учора оприлюднена постанова Ради Міністрів УРСР «Про присудження Державних премій Української РСР в галузі науки і техніки 1990 року». Ї у ній і згадало працівниця кляни. / працівниця Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного АН УРСР доктори біологічних наук І. О. Дудка та А. С. Бухало, кандидат біологічних наук Е. Ф. Соломко.

ВЕЧІРНІЙ КИІВ

ПРИНИМАЕМ ГОСТЕЙ

Prof. David Hawksworth

переводим лекцию проф. М. Мозера на собрании отделения общей биологии ИАНУ

Prof. Vincent Demoulin на Гольцовой Житомирской

В гостях Пауль Вольф (США)

С нашим дорогим другом Владислав Шамским

Проф. Х. П. Молито-
рис
в кабинете
у И. А. Дудки

ДРУЖБА С РЕГЕНСБУРГОМ
НАЧАЛАСЬ В КИЕВЕ
В 1989 Г.

На б. Житомирской
ещё чисто и красиво

У фонтана с проф. А. Брезинским

Встреча советских микологов
в аэропорту Мюнхена

В Университете

Встреча микологов с морскими микологами и немскими друзьями

на Андреевском сліску

с микологічними сувенірами

Українські отрави

мы - пиды

1990г. На берегах Дуная

ВИЗИТ В РЕФЕНСБУРГ 1992г.

У нас дела «ВО!»

Международный коллектив поздравляет с 75-летием лекцией

В лабор. глубоководных организмов с чешскими коллегами

В Баварском ресторане

Дискуссия в лаборатории

1994г. Микологический
Конгресс в Зехии

С президентом
Конгресса и
легендарным
проф. С.Т. Зангом

Зехи

1994г. Март. Семья в Киеве

На банкете

ИМС-5 1994г. Канада

ИМС-6 1998г. Израиль

Среди тотемов

фото М. Мозера

На фоне Ванкувера (фото М. Мозера)

ФОРУМ КОНГРЕСС-КОЛЛА

В Эрусалиме
спрор. В. Нево и В. Ореном

наш отец перемещает фенехом

Сотрудничаем с Ин-ом эволюции
Университета Хайфы

с З. Кево

Возле Университета, 1997 г.

В Акко

Сбылась мечта: отбираю
пробы в Мёртвом
море!

Ночной Тель-Авив

Сладкая парочка

В лаборатории: готовимся
завтракать

Наша
будущ

На экскурсии: микологический ПИКНИК
за праздничным столом

Учим преподавателей

На учебном Совете по зачеткам

МЫ ПОЗДРАВЛЯЕМ,
НАС ПОЗДРАВЛЯЮТ

С.П. Вассеру - 50!

СОЛОМОНУ Вассеру-микологу
и человеку (отрывок из поэмы)

С ним долгие годы мы вместе
шагали
Грибы собирали и книги писали
Нам звезды сияли над сонным
Городком

И пели мы вместе душевные
песни...
В азартные игры при свечах
играли,
Рассветы на сонках
прилорье встречали
26. 08. 1996г.

Всёлое 50-летие Н.А. Бисвако.

2001г. На юбилее у К.М. Свиньникова

НАШ ГЛАВНЫЙ МИКОЛОГ

На Празднике Юбилея

*Chairman and
Co-Chairman of Scientific Committee*

*Всем нам
мудрым
советам...*

Как всегда - ОН - в центре!

Незабываемая МОНГОЛИЯ! 1991г.

Нова
верзија
услуге!
В Грени
Керосор
и Грени

Тост за лшкологию (сектор. Грени)
с „нашим мовом“

Гуляние на пароходе (по Якобу)

Снова вместе

Поздравления

Отмечаем с микологами в Ин-те микробиологии

Слабые саженцы, взглядов сиянье,
 Творцы и лирики, лошадка, сирася,
 Это - заплата, всем в назиданье -
 Слабым сил - нежная власть!

Все на лопатках - все оттопченито
 И рукописи от Ученый Совет,
 Аннотации и конспекты
 И к диссертации вогротов нет!
 Все поздравлена, цветы и улыбки

А.С. Бухало
 Высшие
 съедобные
 базидиомицеты
 в чистой
 культуре

№ 01. 86г.

Поздравление
 микологов в связи с
 защитой докторской
 диссертации
 (фотографии от сестры)

Ваше счастье - все для тебя,
 Ты - королева муз и экранки,
 Тесна гармония, славно звеня.

Пусть не смолкнет гудение
 звоня,
 Творить и силу с собою несут,

Пусть расцветают соцветья науки,
 Аноним на счастье, внабриду
 за труд.

Хорошо
 и с тобой
 и с тобой

Миколог

Иван

Перу Захар - Иван

7-86

**Светлые волосы, взглядов сиянье,
Твердо и мило, логика, страсть,
Это – защита, всем в назиданье,
Слабая сила – нежная власть!**

**Уже на лопатках все оппоненты
И рукоплещет Ученый Совет,
Аплодисменты и комплименты
И к диссертанту вопросов нет!**

Все поздравленья, цветы и улыбки

В зале сегодня – все для тебя,

Ты – королева музыки и скрипки,

Песня чарует, сладко звеня.

Пусть не смолкают чудесные звуки,

Бодрость и силу с собою несут,

Пусть расцветают соцветья науки,

Людам на счастье, в награду за труд!

45 лет вместе с МИКОЛОГАМИ

